

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2234

Vragen van het lid **Eijsink** (PvdA) aan de Ministers van Defensie en van Veiligheid en Justitie over *aparte berechting voor Veteranen* (ingezonden 30 april 2014).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) mede namens de Minister van Defensie (ontvangen 16 juni 2014)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de berichten «Veteranen willen aparte berechting» en «Veteranen met trauma's verdienen eigen rechtbank»?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Beschikt u over statistische gegevens van het aantal veteranen welke jaarlijks in aanraking komen met justitie? Zo ja, hoe gebruikt u deze informatie? Zo nee, bent u bereid hier onderzoek naar te doen?

Zijn er statistische gegevens beschikbaar van het aantal veteranen dat jaarlijks in aanraking komt met justitie, waarvan is vastgesteld dat zij psychisch beschadigd zijn (PTSS)? Zo ja, hoe gebruikt u deze informatie? Zo nee, bent u dan bereid onderzoek daarnaar te doen?

Antwoord 2 en 3

Ik beschik niet over statistische gegevens over het aantal veteranen dat jaarlijks in aanraking komt met justitie. Wel heb ik de beschikking over het rapport «Politie in aanraking met veteranen» uit 2011. Dit rapport geeft de resultaten weer van onderzoek uitgevoerd door de politieregio Kennemerland, de Politieacademie en het Veteraneninstituut. Het onderzoek heeft aangetoond dat veteranen niet vaker, maar juist minder vaak betrokken zijn bij strafrechtelijke incidenten in vergelijking met de referentiegroep van Nederlandse mannen van twintig jaar en ouder. De conclusie van het onderzoek is dat de bevindingen geen aanleiding vormen om nadere

¹ http://www.telegraaf.nl/binnenland/22559378/___Veteraan_apart_berechten___html

² <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2686/Binnenland/article/detail/3644123/2014/04/29/Veteranen-met-trauma-s-verdienen-eigen-rechtbank.dhtml>

doelgerichte maatregelen te nemen. Ik acht aanvullend onderzoek dan ook niet nodig.

Vraag 4

Houden commune strafrechters voldoende rekening met een dienst gerelateerd trauma van een veteraan? Zo ja, wat is het verschil op dit punt met de Militaire Kamers van de rechtbank en het Hof in Arnhem?

Antwoord 4

Indien een veteraan als verdachte van een strafbaar feit wordt aangemerkt wordt zijn zaak behandeld bij een van de commune gerechten. Commune strafrechters houden, net als in het militaire recht zoals dat wordt toegepast in de Militaire Kamers van de rechtbank en Hof in Arnhem, altijd rekening met de persoonlijke omstandigheden van verdachten, ook als het gaat om psychische aandoeningen die hun oorzaak vinden in militaire acties. Als er aanwijzingen zijn dat verdachten psychische problemen ondervinden, worden in het strafrecht frequent deskundigen ingezet zoals psychologen en psychiaters. Strafrechters zijn daarmee vertrouwd.

Vraag 5 en 6

Biedt het strafrecht voldoende middelen om naast het opleggen van een straf ook een passend behandeltraject op te leggen aan de veteraan met een dienst gerelateerd trauma? Zo ja, kunt u dat nader toelichten? Kan deze zorg in alle penitentiaire inrichtingen worden geboden?

Indien een veteraan met een dienstgerelateerd trauma in detentie verblijft, kan hem dan direct de nodige behandeling en zorg worden geboden? Zo ja, kunt u nader beschrijven waaruit die behandeling en zorg uit kan bestaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5 en 6

Het strafrecht biedt voldoende middelen om een passend behandeltraject op te leggen. De rechter kan bijvoorbeeld in het kader van de voorwaardelijke veroordeling als bijzondere voorwaarde opleggen dat betrokkene moet worden opgenomen in een zorginstelling, zich verplicht onder behandeling dient te laten stellen van een deskundige of zorginstelling of moet verblijven in een Regionale Instelling voor Beschermd Wonen. Ten behoeve van de beoordeling door de rechter wordt, indien sprake is van een zorgvraag bij betrokkene, een indicatiestelling afgegeven door de reclassering of het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie. Met deze indicatie wordt de zorg- en beveiligingsbehoefte in kaart gebracht. Op basis daarvan kan de rechter in het kader van een voorwaardelijke sanctie op de persoon toegesneden voorwaarden stellen. Ook in detentie staat de persoonsgerichte aanpak centraal. Dat betekent dat de gedetineerde bij binnenkomst wordt gescreend. Daar hoort ook een medische intake bij, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de gegevens die bij ketenpartners over betrokkene bekend zijn. Op basis van deze screening wordt een detentie- en re-integratieplan opgesteld voor betrokkene. In het kader daarvan wordt ook vastgesteld in hoeverre betrokkene (forensische) zorg nodig heeft. Zo is in detentie sprake van een laagdrempelige toegang tot een psycholoog en is in iedere P.I. een EZV (extra zorgvoorziening) ingericht. Als betrokkene meer geestelijke gezondheidszorg nodig heeft dan de basiszorg biedt, wordt een indicatie afgegeven voor forensische zorg. Dit kan in de vorm van ambulante zorg die door de GGz binnen detentie wordt verleend en in de vorm van klinische zorg. Indien klinische zorg is aangewezen geldt het principe dat betrokkene naar de GGz wordt toegeleid, tenzij veiligheidsoverwegingen zich hiertegen verzetten. De hierboven toegelichte persoonsgerichte aanpak binnen detentie maakt een op doelgroepen gericht specifiek beleid onnodig.

Het bovenstaande laat onverlet dat de zorgplicht van Defensie met zich mee brengt dat een veteraan te allen tijde een beroep kan doen op het Veteranenloket ter ondersteuning van zijn zorgbehoefte.

Vraag 7, 8 en 9

Bent u bekend met de ervaringen van de zogenoemde «Russell rechtbanken» in de Verenigde Staten? Zo ja, kunt u die kennis delen met de Kamer? Zo nee, op welke wijze gaat u informatie verwerven bij uw Amerikaanse ambtgenoot?

Wat is uw visie op het instellen van een dergelijke rechtbank, die gelet op de aard van de problematiek, dienstbaar zou kunnen zijn aan alle geüniformeerden in overheidsdienst in gelijke omstandigheden?

Hoe staat u tegenover het voorstel van de advocaten S.M. Diekstra en R.G. van der Laan om een speciale rechterlijke voorziening te treffen voor de berechting van veteranen met een dienst gerelateerd trauma? Bent u bereid te laten onderzoeken wat de meerwaarde van een speciale rechterlijke voorziening kan zijn bij de berechting van veteranen met een dienst gerelateerd trauma? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7, 8 en 9

Ik ben bekend met de ervaringen van de zogenoemde «Russell rechtbanken». Gelet op de bevindingen van de rapportage «Politie in aanraking met veteranen» van juni 2011 ben ik van mening dat we niet moeten streven naar het instellen van speciale rechtbanken voor veteranen. De conclusies van dit rapport nopen niet tot het treffen van bijzondere maatregelen. Bovendien zijn er binnen het commune recht afdoende mogelijkheden om recht te doen aan dienst gerelateerde trauma's van veteranen.

Vraag 10

Op welke wijze geeft de reclassering invulling aan de terugkeer in de maatschappij van de veteranen? Ziet u hier mogelijkheden voor verbetering of aanpassing?

Antwoord 10

De invulling van het reclasseringstoezicht is afgestemd op de persoon van de dader. Hierbij staan de kans op recidive, factoren die aanleiding geven tot delict gedrag en factoren die delict gedrag kunnen voorkomen centraal. Op basis van een wetenschappelijk diagnose-instrument wordt de kans op recidive en de factoren die aanleiding geven tot delict gedrag bepaald. Naar aanleiding van deze risico-inventarisatie wordt een op maat gemaakt plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak bevat interventies die zijn gericht op de factoren die aanleiding geven tot delict gedrag én op het verminderen en voorkomen van recidive. Er is geen specifieke vorm van reclasseringstoezicht voor veteranen. Dit is ook niet noodzakelijk, want ieder reclasseringstoezicht is al afgestemd op de persoon van de dader en zijn/haar kenmerkende problematiek. Ik acht de afstemming van het reclasseringstoezicht op de persoon van de dader voldoende en zie geen aanleiding tot verbetering of aanpassing van het reclasseringstoezicht.